

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje

Název projektu:

Podpora populace užovky stromové

Evidenční číslo smlouvy: **D 771/2009**

program: **Záchranné programy zvláště chráněných živočichů**

Údaje o projektu

stručný popis projektu - cíle projektu:

1. Vytvořit mozaiku stanovišť a úkrytů v krajině
2. Vybudovat místa vhodná pro jejich rozmnožování
3. Zajistit údržbu a střežení již vybudované odchovny

Údaje o organizaci

organizace: EC Meluzína RCAB číslo registrace MV ČR: VSC/1-16504/92R

adresa sídla: Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01

statutární zástupce: Ing. Martin Lípa

telefon ,e-mail, www : +420777086620, ec.meluzina@volny.cz, <http://www.meluzina.info/>

Realizace projektu:

V roce 2009 jsme pokračovali v aktivitách započatých již roku 2004. Byla dále rozvolněna náletová zeleň na okolních pozemcích. Vyřezané větve byly využity k budování odchovny i úkrytů na stanovišti.

Hlavním počinem v rámci projektu 2009 bylo vybudování masivní kamenné zídky. Ta bude sloužit jako další úkryt pro plazy na stanovišti. K budování zídky byl použit kámen shromážděný z okolních agrárních valů. To je velmi důležité neboť tyto kameny mají většinou již obroušené hrany. Čerstvý lomový kámen je krajně nevhodný. Zvláště čedič vytváří velmi ostré hrany, které se v přírodní prostředí prakticky nevyskytují. Užovky pochopitelně nejsou vybaveny na pobyt v prostředí srovnatelné s ostřím žiletek a tak by docházelo k jejich zraňování.

Vlastní odchovna je budována podle osvědčené technologie. Je to směs hnoje hospodářských zvířat, posečené trávy a zasunutých dřev. Část dřev zároveň obsahuje dutiny. Hromada substrátu je periodicky překrývána nasečenou hmotou tak, aby bylo zabráněno jejímu nadměrnému vysychání. Koňský hnůj se slámou zajistí dostatečnou teplotu a vlhkost pro vývoj vajec. Neustálý přísun nové hmoty je velmi nutný neboť v teplém a vlhkém prostředí dochází k rychlé mineralizaci a odchovna by velmi rychle zanikla.

Odchovna je orientována k jihu, v místě kde je dostatek spodní vlhkosti. Slunce na ní svítí přímo cca 5 hodin denně a zbytek dne je v polostínu nebo i hlubším stínu. Díky tomuto režimu poskytuje poměrně pestré podmínky pro eventuální kladení vajec.

V průběhu realizace jsme provedli několikrát kontrolu přítomnosti plazů na stanovišti. Kontrola byla pouze vizuální, s žádným druhem nebylo manipulováno. Tyto kontroly potvrdily trvalou přítomnost druhu na stanovišti.

V širším okolí odchovny byly vytvořeny hromady větví překryté starým senem. Zvýšili jsme tak počet úkrytů pro užovky.

Další zařízení bylo vybudováno v roce 2007 ve vzdálenosti cca 200m od první odchovny. Respektovali jsme doporučení odborníků vybudovat další vhodné zařízení tak, aby nedocházelo ke koncentraci plazů pouze na jednom stanovišti. Během roku 2009 byla prováděna jeho údržba a navážení další hmoty

V okolí odchoven bylo prováděno střídavé ruční sečení porostu. Cílem tohoto opatření je, aby se na malém prostoru střídala místa s nízkou vegetací a s vysokým porostem. Je to důležité jednak pro bezpečnost plazů. Dále je to nezbytné pro to, aby v horkých letních dnech mohly vyhledávat místa s optimální teplotou prostředí. Ruční sečení kosou pak zabrání zranění plazů. V blízkosti obou odchoven je dostatečně pestré okolí s tekoucí vodou a bujným bylinným pokryvem, který je důležitý za letních veder.

V okolí odchoven byl v roce 2009 poprvé zaznamenán výskyt ještěrky obecné *Lacerta agilis*. Na rozdíl od zde velmi běžné ještěrky živorodé *Zootoca viviparia* zde nebyla minimálně 25 let zaznamenána.

Zajímavou skutečností je též již několik let trvající absence pozorování zmije obecné *Vipera berus*. V 80.-90. letech byla stálou součástí herpetofauny lokality. Po roce 2000 byla pozorována jen ojediněle a jak bylo uvedeno cca 5 let nebyla zaznamenána vůbec.

Další aktivity na podporu užovky stromové

V přírodním parku Stráž nad Ohří jsme letos také prováděli podrobné mapování lokality Boč v rámci projektu národního programu Ochrana biodiversity. Velmi podrobně byl hodnocen i výskyt užovky stromové a dalších příslušníků herpetofauny této cenné oblasti. Výsledkem tohoto mapování uskutečněného ve spolupráci s občanským sdružením Zamenis byly nejen nové poznatky o rozšíření užovky stromové v okolí silnice I/13. Velký význam mají i metodické materiály k dalšímu budování úkrytů a líhnišť.

Výsledky spolupráce s občanským sdružením Zamenis jsou uveřejněny v samostatné zprávě dostupné na <http://www.meluzina.info/>

Cíle projektu, které byly v roce 2009 plně dosaženy.

1. Umožnit rozmnožování užovky stromové v místech jejího pravidelného výskytu.
2. Zajistit nenápadný dohled zabraňující nelegálním odchytům.
3. Zajistit bezpečné úkryty pro užovky stromové během letní i zimní sezóny.
4. Pokračovat s přípravou populace užovky na rekonstrukci silnice č.13

Předpokládané výstupy projektu, které byly v roce 2009 plně dodrženy.

1. Budování a údržba dvou zařízení pro rozmnožování užovky stromové.
2. Údržba širšího okolí odchoven
3. Fotodokumentace.

Foto: IMG9354 Elaphe longissima.jpg
objekt: Dospělý exemplář užovky stromové v blízkosti odchovy

Projekt D 771/2009-Podpora populace užovky stromové
autor: Martin Lípa, červen 2009

Foto: IMG8510 Lacerta agilis.jpg
objekt: ještěrka obecná doprovází užovky stromové na většině stanovišť

Projekt D 771/2009-Podpora populace užovky stromové
autor: Martin Lípa, duben 2009

Foto: IMGP3299_091007_Boc_520_1.jpg

objekt: údolí řeky Ohře které bylo předmětem mapování a průzkumu biotopů užovky stromové

Projekt D 771/2009-Podpora populace užovky stromové

autor: Martin Lípa, říjen 2009

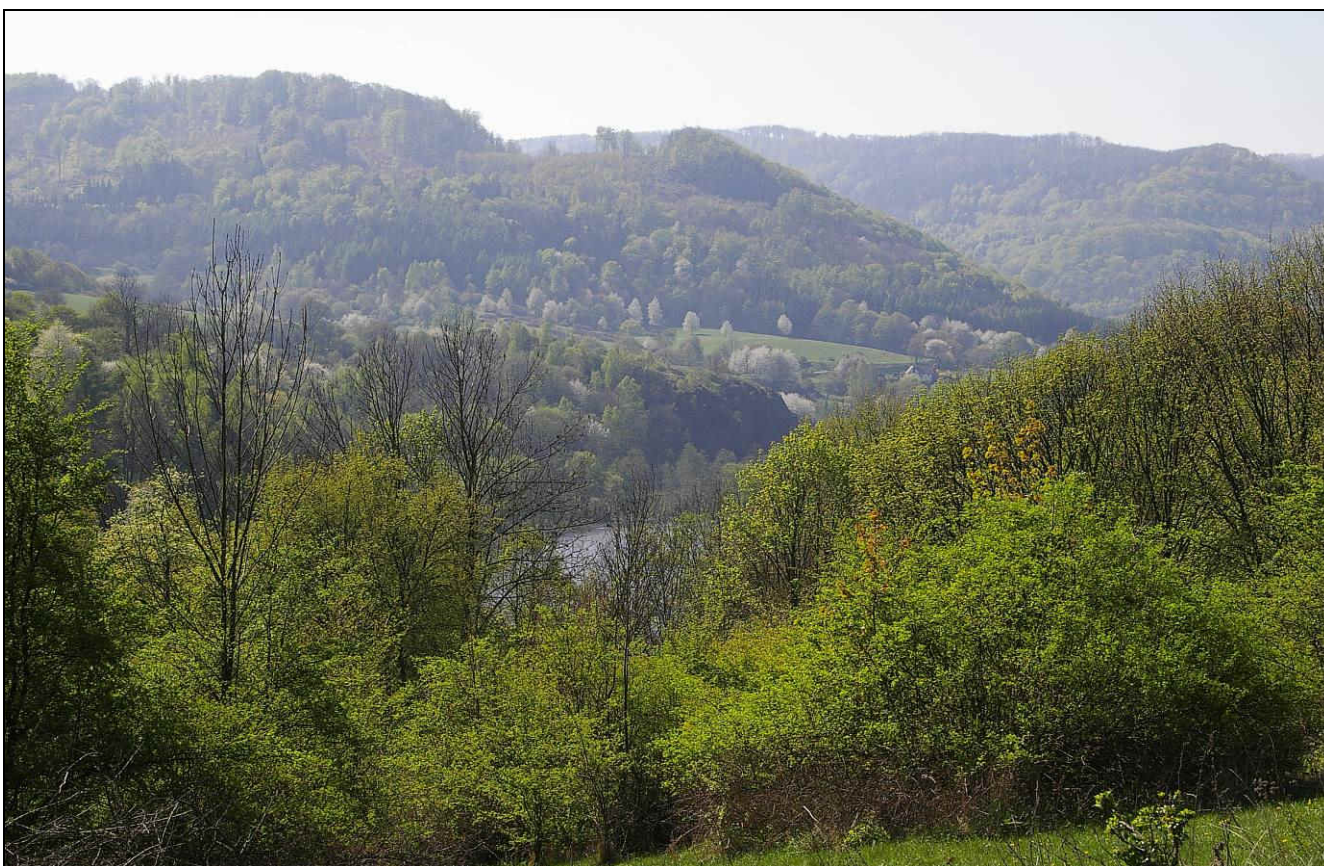

Foto: IMGP7526_090420_Boc udoli ke Strazi

objekt: největším aktuálním problémem na stanovišti užovky stromové v okolí Boče je postupné zarůstání pozemků, na který byla ukončena hospodářská činnost

autor: Martin Lípa, duben 2009

Projekt D 771/2009-Podpora populace užovky stromové

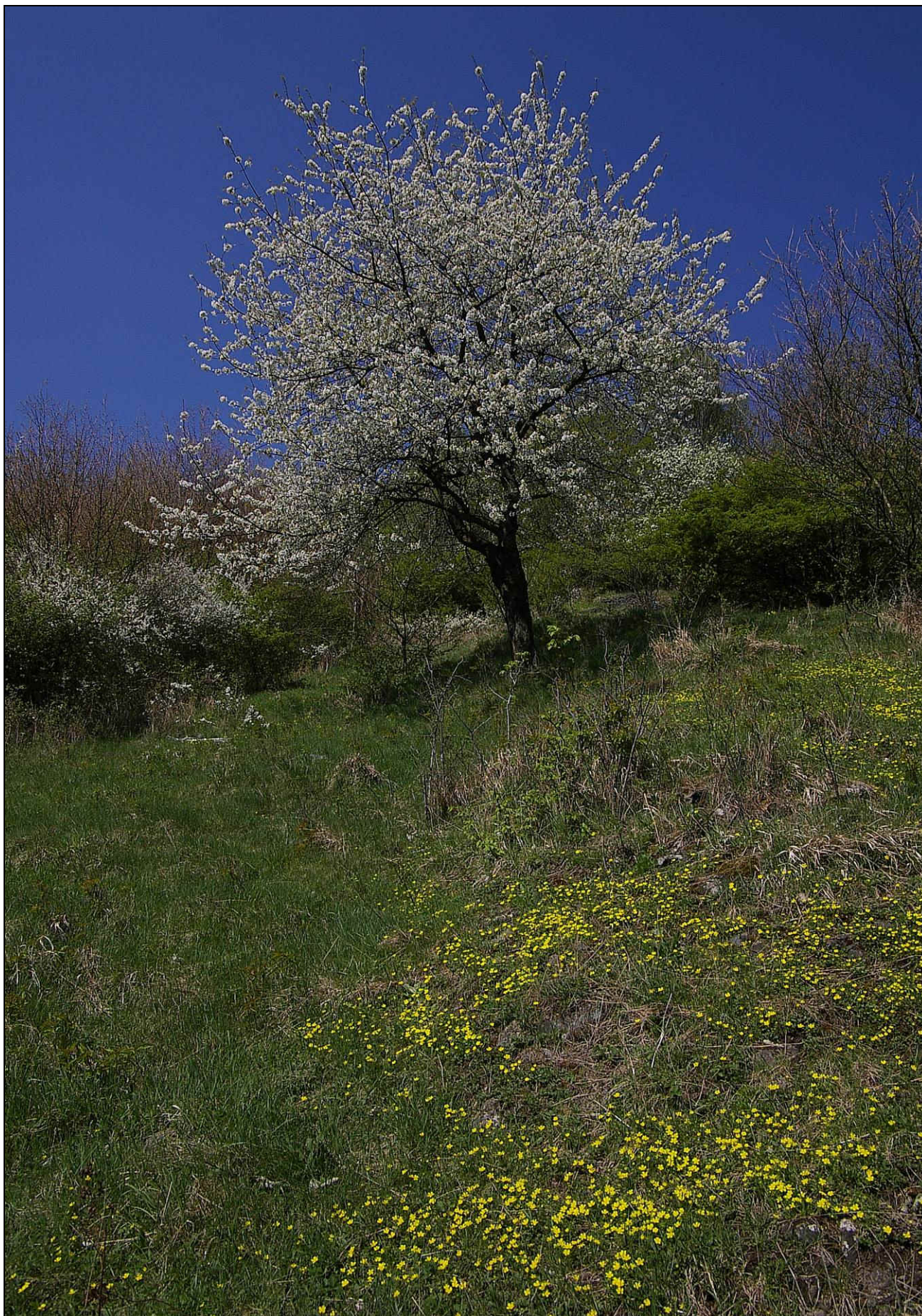

Foto: IMG7583_090420_Boc_511 T.jpg

objekt: skalní hrany bez porostu křovin jsou vhodné pro jarní slunění užovky stromové

Projekt D 771/2009-Podpora populace užovky stromové

autor: Martin Lípa, duben 2009